

Térdimenzió

Németh Zsolt

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Festő Szak, 4. évfolyam

Losonczy István

Adjunktus

A javarészt geometrikus, különféle anyagokból összeépített képek, installációk jellemezték munkásságom eddigi szakaszát. A síkfelületre való festést egy idő után, szinte teljesen elhanyagoltam. Javarész faanyagú tárgyakat, hulladékokat használtam fel munkáimhoz, mert könnyű rájuk festeni, és egyszerűen megmunkálhatóak.

Többszörre kitalált terek létrehozása, ami foglalkoztat. Eleinte a pusztai látvány utáni látképek, geometrikus leképezése foglalkoztatott inkább, majd elhanyagoltam a láthatót, s az expresszív oldalról próbáltam megközelíteni. Így jött a különböző anyagok összessége alkotta fiktív terek építése, majd később lefestése.

A gondolatot átvittem néha vászonra, nagyobb méretekben is (1,5m x 2m). Itt inkább a gesztusok s színek játéka vonzott, de törekedtem egyfajta geometriai hatásra.

Eddigi munkám mindegyikéhez víz alapú festéket használtam, helyenként olajjal belenyúltam. Gouache illetve akril volt a fő alapanyag, mind emellett mást csak helyenként használtam. Az olaj nem vonzott túlságosan, könnyebb volt a víz alapú festék a sok „tákolmány” lefedéséhez.

A nyáron Losonczy István Tardoson megszervezett művésztelepén számomra új olajfestészeti megoldásokkal kísérletezhettem. Néhány tájképet festettem, emellett két tanulmányt. Az egyik egy tardosi kő volt, amelyet évfolyamtársam Csizsik Tamás faragott éppen, a másik kompozíciót pedig ugyancsak egy monolit képi elem, egy öreg, korhadt fatörzs ábrázolása.

A számomra új technikai megoldások és az ezekből következő festői problémamegoldások mentén jutottam arra következtetésre, hogy a realista ábrázolást geometrikus, fiktív terekkel kombinálom. A koncepciót viszont szerettem volna letisztázni, egyszerűbbé tenni. Kevesebb szín, erőteljesebb hatás, gondoltam.

Legyenek a terek, annyira egyszerűek, hogy akár egy-két formából álljanak.

Ezt a félévet eddig szinte teljes egészében a sokszorosító grafika műhelyben töltöttem. Különböző szögletes formákat vágtam ki, javarészt a háromszög formai arányaiból ki indulva, mely geometriai elem számomra a legérdekesebb.

Az egymásra nyomtatott dúcok alkotta kompozíciókkal játszva, hoztam létre sorozatokat, kisebb - nagyobb méreteken.

A grafikai műhelymunkálatok olyannyira lekötöttek, hogy mint egy alapgondolatot „szültek” jelen képemnek, ezért egy ott kialakult térkonstrukciót adaptáltam át a festményre, a kezem ügyébe akadt színes kartonok segítségével.

A képet nem szántam nagyméretű alkotásnak, inkább a szerkezeti arányok, a technikai megoldások foglalkoztattak. Végül a 80 x 60 cm-es méret mellett döntöttem.

A farostlemezt gessoval alapoztam vékonyan négy rétegen át. Az alapozás közben helyenként sűrűbb rétegeket vittem fel. A végeredmény egy a véletlen folytán létrejött „foltos”, légies háttér, melyen majd a motívum fraktálokra emlékeztetően sokszorozódik. A háromszög formai arányit felhasználva szerkesztettem olyan teret, amely mintegy önmagába fordul vissza. Ezek után a kép centrumát kijelölve, felrajzoltam a négy elemet.

A képen egy XVI. század jellemezte tengeri vitorlást látunk, amely „fraktálszerűen” önmagát arányosan megismétli, egyre kisebb formában, a legnagyobb hajótól kiindulva, mindig negyedelve a méretét.

A méretkülönbségből fakadó négyféle grafikai megjelenítés kialakítása volt a legnagyobb feladat. Az első hajó 18 x 18 cm nagyságával, a legrészletesebb.

Méretei még megengedték a több rétegű aláfestést, amit a legkisebben már nem alkalmazhattam.

Tizennégy szint kevertem ki a hajóhoz, majd később egy két színnel bővítettem a palettát. A hajótest apróbb, tömörebb, a vitorlák lendületesebb, áttetsző ecsetvonásokkal készültek.

Ahogy haladtam a motívumokkal, már valamennyire rögzült bennem a formaviláguk, festésmódjuk, ezért mindig a soron következő már kevesebb átgondolást igényelt. A legkisebb hajó 4,5 cm – ével, volt a legizgalmasabb technikailag számomra. Már csak apró ecsetvonásokkal dolgozhattam, légies könnyed felrakással.

Az áttetsző alapozáson, a négy hajó „lebegve halad az időben, a kép középpontja felé”. Talán elég lett volna ennyi is, de aztán – az eredeti terveimnek megfelelően – egy élénk, vörös színű vékony kartonból vágtam ki és ragasztottam fel háromszög formájú elemeket.

Az elemeket részben a kép üres tereinek problémamegoldására, más felől a „térdimenzió” hatásának erősítéseként használtam fel.

A vöröses kartont, a hajó földszínei, s maga vörös erőteljes hatása miatt - korábbi absztrakt képeimen is inkább a meleg színek voltak dominánsak - választottam.

A kép őszhatásában már közel volt a „kész” állapothoz, de még nem tartottam elégnek kifejező erejét.

Mikor a kész mű befoglaló formájából szabok le, „csonkítom” a „dimenzió” fogalmának vizuális tovább élését feszegetem. A mű ne csak a kétdimenziós „képpel”, a környezetével is idomul a „térdimenzió” hatást keltő szerkezeti összképéhez.

A farost anyagánál fogva könnyen alakítható volt, bár a keret készítését kissé megbonyolította a szabálytalan ötszögű képforma. Fontos volt, hogy a képből kivett rész, statikailag ne rontsa el a művet. Többszöri próbálgatás után a kép jobb alsó sarkának levágása mellett döntöttem.

A mű elkészültével, már is belekezdtem egy újabb munkába, ugyanezen témán belül.

A kép motívumait idővel, talán másképp is kiemelném a térből, de ez a megoldás még kísérletezésre szorul.

A továbbiakban is farostot használnék munkáim alapjaiként, illetve nagyobb méretekben is kipróbálnám, hogy működik ez a „forgás” mechanizmus, a hordozó felület nagyságát tekintve, több motívummal.